

การสำรวจความพึงพอใจต่อการให้ความช่วยเหลือประชาชน

ผู้ได้รับผลกระทบภัยพิบัติจากช้างป่า¹

Satisfaction survey in providing the people who affected by the wild elephant disaster.

นิธิ นิธิวัฒน์เลิศ²

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมาย เพื่อทราบความพึงพอใจการให้ความช่วยเหลือที่ภาครัฐให้ต่อ ผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่าในพื้นที่ หมู่ที่ 1, 4 และ 6 ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2563 การศึกษาวิจัยเป็นกลุ่มประชาชนผู้ได้รับผลกระทบภัยพิบัติจากช้างป่า จำนวน 24 ราย (แบบเฉพาะเจาะจง) ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ (Interview) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Method) ควบคู่กับการลงพื้นที่สังเกตการณ์ เพื่อวิเคราะห์สถิติพรรณนา และวิเคราะห์เพื่อตอบสนองมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ได้รับผลกระทบภัยพิบัติจากช้างป่าในพื้นที่ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรดั้งเดิม อยู่ในที่ดินทำกินของตนเอง เป็นผู้ปลูกยางพาราทำสวนผลไม้ ซึ่งเคยเป็นผู้ประสบเหตุจากช้างป่ามาแล้ว และผู้ได้รับผลกระทบภัยพิบัติจากช้างป่าทั้ง 24 ราย ส่วนใหญ่ไม่พึงพอใจต่อแนวทางการให้ความช่วยเหลือและเยียวยาของภาครัฐ ทั้งในกรณีการเยียวยาผู้เสียชีวิต ผู้ได้รับบาดเจ็บ กรณีพืชผลทางการเกษตรเสียหาย และกรณีผลกระทบต่อบ้านเรือน /ทรัพย์สิน ด้วยการเยียวยาไม่สอดคล้องต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น

คำสำคัญ : ภัยพิบัติจากช้างป่า การเยียวยาผู้ประสบภัยพิบัติ ระเบียบกระทรวงการคลังว่า ด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

Abstract

This research aims to know the satisfaction of providing assistance to people by government agencies. The target group will be the disaster victims of wild elephants in the area of Chum-Saeng subdistrict, Wang Chan district in Rayong Province. Assistance adheres to the regulations of the Ministry of Finance on the money for treating the victims of disaster in emergencies, 2020. A specific sample of 24 subjects was studied. Survey with questionnaires and interviews. The research found that most of the 24 affected by elephants were farmers since their ancestors and working on their own arable land. The main occupation is rubber plantation and fruit growing. Importantly, most of them had been the victims of the wild

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง การสำรวจความพึงพอใจต่อการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบภัยพิบัติจากช้างป่า

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวีปริญญาโท หลักสูตรทวีปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

elephants. And most of the 24 wild elephant victims were dissatisfied with the assistance they received. Both in the event of death, injury, crop damage and damaged houses. Because the remedies are inconsistent with the damage done.

Keywords: Elephant disaster, Rehabilitate victims of disasters and Regulation of the Ministry of Finance on disaster relief funds in an emergency.

บทนำ

ปัจจุบัน สาธารณภัยมีรูปแบบการเกิดได้ในหลายรูปแบบทั้งสาธารณภัยจากธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย และไฟไหม้ป่า เป็นต้น และสาธารณภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น อัคคีภัยจากการวางเพลิง และอาคารถล่ม เป็นต้น ด้วยสาธารณภัยสร้างความเดือดร้อนต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างมาก ประเทศไทย จึงมีการกำหนดแผนการจัดการสาธารณภัยภายใต้ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ซึ่งมีการกำหนดรูปแบบ และแผนการรับมือต่อสาธารณภัยอย่างเป็นทางการ มีการกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ รวมถึงภาคประชาชน ทั้งยังมีขั้นตอนการรับมือและการบริหารจัดการ ภัยทั้งระยะก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และภายหลังการเกิดภัย

ภัยจากสัตว์ป่าลงมาหากินในเขตพื้นที่ชุมชน หรือในพื้นที่ทางการเกษตรของประชาชน ถือเป็น สาธารณภัยประเภทภัยพิบัติอื่นๆ ตามที่ พรบ.ป้องกันฯ กำหนด ตัวอย่างเช่น ภัยพิบัติจากลิงป่า และภัยพิบัติ จากช้างป่า เป็นต้น ซึ่งภัยพิบัติจากสัตว์ป่าในปัจจุบันทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น และมีจำนวนครั้งในการเกิด บ่อยยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนที่เป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติ/พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ภัยจากสัตว์ป่าใน พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันเป็นที่ตั้งของมีพื้นที่ป่ารอยต่อ 5 จังหวัด เป็นผืนป่าขนาดใหญ่ในภาค ตะวันออกครอบคลุมพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี และจังหวัดสระแก้ว โดยมีสัตว์ประจำถิ่นที่สร้างความเสียหายให้แก่ชีวิตและทรัพย์สินอย่างต่อเนื่อง และนับวันจะทวีความรุนแรง มากขึ้นอย่างต่อเนื่องคือ ภัยพิบัติจาก “ช้างป่า” จากการสำรวจประชากรและโครงสร้างอายุของช้างป่าในกลุ่ม ตะวันออกรอยต่อ 5 จังหวัด คาดว่า มีประชากรช้างป่าจำนวนทั้งสิ้นราว 423 ตัว (ข้อมูลปี พ.ศ. 2564) ในขณะที่พื้นที่ป่าอนุรักษ์มีเหลือเพียง 2,631 ตารางกิโลเมตร เท่านั้น ประกอบกับความอุดมสมบูรณ์ของป่าลด น้อยลงจากสภาวะโลกร้อนในยุคปัจจุบันอันส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำ แหล่งอาหารของช้างป่าที่ไม่เพียงพอต่อ ความต้องการในการบริโภค จากข้อมูลกรมอุทยานแห่งชาติ ช้างป่า 1 ตัวต้องการอาหารมากถึง 250 กิโลกรัม/ วัน และดื่มน้ำวันละ 60 แกลลอน/วัน เป็นผลให้ช้างป่าลงมาหาอาหาร และแหล่งน้ำในพื้นที่ชุมชนโดยรอบป่า อุทยานแห่งชาติ

ด้วยช้างป่าเป็นสัตว์ที่มีขนาดใหญ่ แต่ละตัวมีน้ำหนักกว่า 1- 5 ตัน ด้วยความไม่คุ้นเคยกับพื้นที่ชุมชน และพื้นที่ทางการเกษตรของประชาชน เมื่อช้างลงมาหากินและพังกาศัยจึงสร้างความเสียหายต่อชีวิต และ ทรัพย์สินของประชาชนในวงกว้าง ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐจึงมีการกำหนดมาตรการในการเยียวยาผู้ได้รับ ผลกระทบจากสาธารณภัย(ภัยจากช้างป่า)ขึ้น โดยยึดตามระเบียบการช่วยเหลือที่กระทรวงการคลังกำหนด

(ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินฯ, 5 ต.ค. 2563) เช่น หากเสียชีวิตได้รับค่าชดเชยเพียง 29,700 บาท/ราย (ระเบียบเกากระทรวงการคลังกำหนดค่าชดเชย 25,000 บาท/ราย) หากเป็นผู้นำครอบครัวจะได้รับเพิ่มในอีก 29,700 บาท/ราย รวมเป็น 59,400 บาท/ราย, กรณีได้รับบาดเจ็บนอนโรงพยาบาลได้รับค่าชดเชยเพียง 4,000 บาท/ราย, กรณีพืชผลทางการเกษตรเสียหาย หากเป็นพืชไร่ได้รับค่าชดเชยเพียง 1,148 บาท/ไร่ และกรณีพืชสวน 1,690 บาท/ไร่ภายใต้เงื่อนไขที่เกษตรกรต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกรแล้วเท่านั้น (หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือภัยพิบัติด้านการเกษตร, 2556) เป็นต้น ซึ่งอัตราการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวมิได้สะท้อนความเสียหายที่แท้จริงแต่อย่างใด นำไปสู่ประเด็นการร้องเรียนให้มีการแก้ไข/ปรับปรุงระเบียบการให้ความช่วยเหลือสอดคล้องมากขึ้น แม้กระทรวงการคลังจะให้เหตุผลของการช่วยเหลือเพื่อเป็นการเยียวยาในเบื้องต้นเท่านั้นก็ตาม

คำถามการวิจัยในครั้งนี้ มุ่งสำรวจความพึงพอใจผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่าว่า พึงพอใจกับการให้ความช่วยเหลือที่ภาครัฐให้หรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่ามีความพึงพอใจในมูลค่าการให้ความช่วยเหลือที่แตกต่างกัน และผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่ามีความพึงพอใจแตกต่างกันไปตามประเภทของความช่วยเหลือ

ขอบเขตการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย ประชากรตัวอย่างจะเป็นประชาชนกลุ่มตัวอย่างผู้ได้รับผลกระทบภัยพิบัติจากช้างป่า ในพื้นที่ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง จำนวน 24 ราย, ขอบเขตเวลาศึกษาตั้งแต่ภาครัฐมี พรบ. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการ เพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2556 และฉบับแก้ไขปรับปรุง พ.ศ. 2563 เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบเหตุแห่งสาธารณภัย นับตั้งแต่เริ่มประกาศใช้จนถึงปัจจุบัน โดยยึดมูลค่าการให้ความช่วยเหลือปัจจุบันเป็นตัวตั้ง

ข้อจำกัดการวิจัยนี้ ด้วยมุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้ได้รับผลกระทบภัยพิบัติจากช้างป่าในพื้นที่ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง เท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงความพึงพอใจของผู้ได้รับผลกระทบภัยพิบัติจากช้างป่าในพื้นที่อื่นๆ ในทางตรงได้

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความพึงพอใจ และรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภัยพิบัติจากช้างป่า ในพื้นที่ ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ในประเด็นการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยจากช้างป่าตามที่ระบุในแผนฯ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย ในส่วนที่กระทบต่อชีวิต บาดเจ็บ ความเสียหายทางการเกษตร และกรณีความเสียหายต่อบ้านเรือน /ทรัพย์สิน ประกอบกับเป็นพื้นที่ที่มีผู้เสียชีวิตล่าสุดช่วงปลายปี 2563 ถึง 2 ราย และพื้นที่ดังกล่าวยังอยู่ในความสนใจของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาและแก้ไขปัญหาช้างป่า สภาผู้แทนราษฎร เพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงระเบียบ และชอกฎหมายในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่าให้สอดคล้องกับความเป็นจริง และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ได้รับผลกระทบให้มากที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในงานวิจัยนี้ ทราบถึงความพึงพอใจการให้ความช่วยเหลือที่ภาครัฐให้ต่อผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่า ตามแผนเผชิญเหตุภัยจากช้างป่าจังหวัดระยอง พ.ศ. 2563 ภายใต้กรอบงบประมาณ

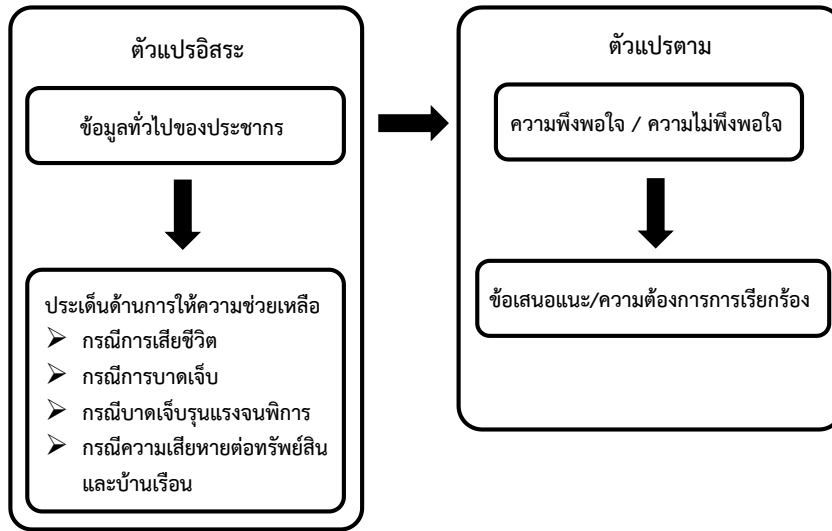
ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการ เพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ในพื้นที่ ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

เนื้อหา

การทบทวนเอกสาร/งานวิจัย (โดยสังเขป)

สาธารณสุข ตามนิยามของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ได้ให้ความหมายว่าคือ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย (พรบ.ป้องกันและบรรเทาฯ, 2550, มาตรา 4) ซึ่งภัยจากช้างป่า จัดเป็นสาธารณภัยในประเภทภัยอื่นๆ ตามที่ พรบ.ดังกล่าวกำหนด เมื่อกล่าวถึงสาธารณสุข ถือเป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถห้ามมิให้เกิดได้ ผลกระทบและความเสียหายย่อมเกิดขึ้นตามมา ทั้งในส่วนที่กระทบถึงชีวิต และกระทบต่อทรัพย์สินที่เสียหาย นำไปสู่การที่ภาครัฐต้องเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือ และเยียวยาผลกระทบที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ ตามลักษณะแห่งความเสียหาย (ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการฯ, 2563) ซึ่งการให้ความช่วยเหลือที่ภาครัฐกำหนดมีทั้งส่วนที่สอดคล้องกับมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง และน้อยกว่าที่ควรจะเยียวยาในมุมมองของผู้ได้รับผลกระทบนำไปสู่การเกิดการร้องเรียน และความไม่พึงพอใจตามมา ซึ่งหลักการด้านความพึงพอใจจะเกิดได้จากเป็นทัศนคติในทางบวกของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่สนใจศึกษา ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือนโยบายใดนโยบายหนึ่ง (พิทักษ์ ตรีษทิม, 2538, หน้า 23) การวัดความพึงพอใจจึงเป็นกลไกสำคัญในการประเมินประสิทธิผลของหน่วยงานผู้ออกนโยบาย/ข้อกฎหมาย โดยต้องมีการศึกษาความสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า/ประชาชนภายใต้กรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบสมดุล Balanced Scorecard (BSC) โดยเก็บข้อมูลจากประชากร เป้าหมายโดยทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีความรอบคอบ และครอบคลุมในหลายปัจจัยองค์ประกอบ (สุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ, 2554) เพื่อให้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้รับจากการสัมภาษณ์มีคุณภาพเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ได้

แนวคิดทฤษฎี/งานวิจัย กรอบความคิดในการวิจัย และสมมติฐาน (ถ้ามี)

คำจำกัดความของศัพท์/ตัวแปร

ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจต่อการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ ทั้งในรูปแบบของเงินและสิ่งของทดแทนจากภาครัฐ เมื่อประชาชนได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติจากช้างป่า อันกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่า หมายถึง การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่าในด้านต่างๆ ทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามประเภทผลกระทบที่ได้รับอันประกอบด้วย ผลกระทบต่อชีวิต การบาดเจ็บ การบาดเจ็บถึงขั้นพิการ ทรัพย์สิน/บ้านเรือนเสียหาย พืชผลทางการเกษตร และการเยียวยาอื่นๆ ตามผลกระทบที่ได้รับ

ระเบียบวิธีวิจัย

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เพื่อทราบความพึงพอใจการให้ความช่วยเหลือที่ภาครัฐให้ต่อผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่า ด้านการดำเนินงานการช่วยเหลือและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากพิบัติจากช้างป่า เป็นการวิจัยคุณภาพ (Qualitative Research Method) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Method) และการสัมภาษณ์ (Interview) ด้วยแบบสอบถามปลายปิด และปลายเปิด ควบคู่กับการสังเกตการณ์ ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และผ่านการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ประชาชนได้สะท้อนความพึงพอใจและเสนอแนะได้อย่างถูกต้องตรงตามความต้องการที่แท้จริง และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัย และอิทธิพลของตัวแปรภายนอกที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่มีต่อประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่าก่อนนำข้อมูลไปผ่านการวิเคราะห์ และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ

โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้เลือกศึกษาในกลุ่มประชาชนผู้ได้รับผลกระทบภัยพิบัติจากช้างป่า จำนวน 24 ราย (แบบเฉพาะเจาะจง) ในพื้นที่หมู่ที่ 1, 4 และ 6 ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ในการเก็บข้อมูลการวิจัยเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview) ปลายปิด และปลายเปิด ควบคู่กับ การสังเกตการณ์ ซึ่งจะใช้เก็บข้อมูล โดยจะสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ประเด็นต่างๆ ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นส่วนเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบเลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียว (Choice just one question) ข้อมูลทางการเกษตร เป็นส่วนเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประเภทอาชีพทางการเกษตร กรรมสิทธิ์ในที่ดินเกษตรกรรม ระยะเวลาการประกอบอาชีพ เกษตรกร และพื้นที่ทางการเกษตร ในแบบสัมภาษณ์ปลายปิด ข้อมูลการได้รับผลกระทบจากช้างป่า เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การประสบเหตุจากช้างป่าในเชิงความเสียหายที่ได้รับ ในแบบการสัมภาษณ์ปลายปิด และปลายเปิดข้อมูลการให้ความช่วยเหลือ และความคิดเห็น เป็นส่วนเก็บข้อมูลด้านสำรวจความพึงพอใจต่อการเยียวยาผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบภัยจากช้างป่าตามระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด ในรูปแบบคำถามปลายปิด และปลายเปิดที่สามารถแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้ ทั้งในแง่ความช่วยเหลือเร่งด่วน และการให้ความช่วยเหลืออย่างยั่งยืนในระยะยาว

โดยเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้มีการสร้าง และหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยแบ่งกระบวนการเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงในพื้นที่ตำบลชุมแสง และช่วงการทดสอบเบื้องต้นก่อนที่จะทำการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจกำหนดกรอบความคิด และขอบเขตของเนื้อหาที่จะใช้เป็นคำถามในแบบสอบถาม ตลอดจนตัวแปรที่จะใช้ในการวิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างให้ครอบคลุมขอบเขตการวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือ แบบปลายปิด และปลายเปิดเพื่อสัมภาษณ์ความพึงพอใจที่มีต่อการให้ความช่วยเหลือที่ภาครัฐให้ต่อผู้ประภัยพิบัติจากช้างป่า นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสมทั้งเนื้อหาสาระและการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปขอเก็บข้อมูลผู้ได้รับผลกระทบภัยจากช้างป่า ณ ห้องประชุม องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ ในระหว่างวันที่ 1-2 เมษายน พ.ศ. 2564 เพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผล หาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อทดสอบสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ โดยมีขั้นตอนดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นเพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพรรณนา ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงคุณภาพ เพื่อการทดสอบสมมติฐานด้านความพึงพอใจในปัจจัยที่ต้องการศึกษา

ผลวิจัย

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติพรรณนา

กลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมเพื่อทำการศึกษา 24 ตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เป็นเพศหญิง มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และเป็นเพศชาย มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 50 นอกจากนี้ส่วนใหญ่มีอายุช่วง 51-60 ปี เป็นจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 รองลงมาคืออายุในช่วง 41-50 ปี เป็นจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ที่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น (ประถมศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 ประกาศใช้วันที่ 31 มีนาคม 2520 ที่ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำได้ที่ ประถมศึกษาปีที่ 6) เป็นจำนวน 9 คน คิดเป็น ร้อยละ 37.50 รองลงมาเป็นการศึกษาอยู่ที่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่มีรายได้รวมครัวเรือน 9,001-15,000 บาท มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 รองลงมาคือรายได้รวมครัวเรือน 15,001-25,000 บาท มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 58.30 รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป/อิสระ มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และอันดับที่สามมีอาชีพรับราชการและอื่นๆ มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.20 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่ปลูกยางพารา(ทั้งสวนยาพาราตนเอง และรับจ้างกรีดยาง) มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 54.20 รองลงมาปลูกพืชอื่นๆ มีจำนวน 9 คน(มีบางส่วนปลูกข้าว ปลูกผัก และทำไร่ผสมผสาน) คิดเป็นร้อยละ 37.50 และอันดับที่สามปลูกกล้วย มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทางการเกษตรด้านพืชที่ปลูก

ตัวแปร		ความถี่	ร้อยละ
พืชที่ปลูก	ทุเรียน	5	20.8
	ลองกอง	1	4.2
	ขนุน	4	16.7
	มะละกอ	4	16.7
	กล้วย	8	33.3
	มังคุด	1	4.2
	สับปะรด	1	4.2
	ยางพารา	13	54.2
	เงาะ	2	8.3
	ลำไย	1	4.2
	อื่นๆ	9	37.5

ในส่วนกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นเจ้าของที่ดินตนเอง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 รองลงมาเป็นรับจ้าง มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และอันดับที่สามเป็นเช่าที่ดิน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 ตามลำดับหากเป็นเจ้าของส่วนใหญ่จะมีโฉนดเป็น น.ส.4 มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 45.80 รองลงมาเป็น ภ.บ.ท.5 และส.ป.ก.4-01 มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 ตามลำดับ

ระยะเวลาการเป็นเกษตรกรส่วนใหญ่รับช่วงต่อจากบิดามารดา(เกษตรกรดั้งเดิมในพื้นที่) มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 54.20 รองลงมาเป็นเกษตรกรใหม่(เพิ่งซื้อที่และทำสวน) มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และอันดับ ที่สามเป็นอื่นๆ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทางการเกษตรด้านระยะเวลาการเป็นเกษตรกร

ตัวแปร		ความถี่	ร้อยละ
ระยะเวลาการเป็นเกษตรกร	รับช่วงต่อบิดามารดา	13	54.2
	อาชีพคู่สมรส	1	4.2
	เกษตรกรใหม่	6	25.0
	อาชีพญาติ	0	0
	อื่นๆ	3	12.5
	ข้อมูลที่ขาดหาย	1	4.2

และผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่เคยเป็นผู้ประสบเหตุจากช้างป่า มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ไม่เคยเป็นผู้ประสบเหตุ มีจำนวน 8 คน (เพื่อนบ้าน / ญาติเคยประสบเหตุ) คิดเป็นร้อยละ 33.30 และข้อมูลที่ขาดหาย มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.20 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลการได้รับผลกระทบจากช้างป่า

ตัวแปร		ความถี่	ร้อยละ
เคยเป็นผู้ประสบเหตุจากช้างป่า	เคย	15	62.5
	ไม่เคย	8	33.3
	ข้อมูลที่ขาดหาย	1	4.2
ความเสียหาย	บาดเจ็บทางร่างกาย	1	4.2
	ความเสียหายต่อชีวิต	0	0
	บ้านเรือน	3	12.5
	ยานพาหนะ	0	0
	พืชผลทางการเกษตร	13	54.2
	ทรัพย์สิน/เครื่องมือ	1	4.2
	อื่นๆ	2	8.3

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อตอบสมมติฐาน

วิจัยในครั้งนี้ต้องการทราบว่า ผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่ามีความพึงพอใจในมูลค่าการให้ความช่วยเหลือที่แตกต่างกันอย่างไร และผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่ามีความพึงพอใจแตกต่างกันไปตามประเภทของความช่วยเหลืออย่างไรโดยสามารถวิเคราะห์แยกตามประเภทของการให้ความช่วยเหลือได้ ดังนี้

2.1 กรณีเสียชีวิต พบว่า ตามระเบียบกระทรวงการคลังหากผู้ประสบสาธารณภัยเสียชีวิต จะได้รับค่าจัดการศพ รายละเอียดไม่เกิน 29,700 บาท (ระเบียบใหม่ปี พ.ศ. 2563) และหากผู้เสียชีวิตเป็นกำลังหลักในการหาเลี้ยงครอบครัว หรือมาฐานะเป็นหัวหน้าครอบครัวจะได้รับเงินช่วยเหลือเพิ่มเติม รายละเอียดไม่เกิน 29,700 บาท (ระเบียบเดิมระหว่างปี พ.ศ. 2556-2563 เยียวยา 25,000 บาท) ผลการสำรวจความคิดเห็นให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า

2.1.1 หากพิจารณาเทียบกับมูลค่าการสูญเสียชีวิตจะเป็นการเยียวยาที่ต่ำมาก (กรณีการสูญเสียชีวิตจากผู้มีสิทธิประกันสังคม ได้ค่าจัดการศพ 40,000 บาท)

2.1.2 การเสียชีวิตมิได้เกิดจากความประมาทของผู้เสียชีวิต แต่เป็นเหตุไม่คาดคิดซึ่งเกิดจากสัตว์ป่าคุ้มครองที่ประชาชนไม่มีสิทธิทำร้าย ภาครัฐควรหาทางแก้ไขและเยียวยาที่มากกว่าระเบียบกำหนด ผลการสัมภาษณ์แสดงในตารางที่ 4 ลำดับที่ 1

2.2 กรณีบาดเจ็บ พบว่า ตามระเบียบกระทรวงการคลังหากผู้ประสบสาธารณภัยบาดเจ็บสาหัส (ต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาลเท่านั้น) ภาครัฐจะให้ความช่วยเหลือด้านค่ารักษาพยาบาล รายละเอียดไม่เกิน 4,000 บาท (ระเบียบใหม่ปี พ.ศ. 2563) ซึ่งเพิ่มเติมจากระเบียบเดิมระหว่างปี พ.ศ. 2556-2563 ให้เยียวยารายละเอียดไม่เกิน 3,000 บาท และหากการบาดเจ็บนำไปสู่การกลายเป็นผู้พิการจะได้รับการเยียวยารายละเอียดไม่เกิน 13,300 บาท ผลการสำรวจความคิดเห็น ให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า

2.2.1 หากพิจารณาการบาดเจ็บจากการทำร้ายโดยช้างป่า อาการมักสาหัส และมีค่ารักษาพยาบาลที่ค่อนข้างสูงควรตั้งเป้านโยบายการรักษาคงตามความเป็นจริง โดยไม่กำหนดกรอบเพดานค่าใช้จ่ายในการรักษา

2.2.2 หากบางรายบาดเจ็บไม่สาหัส จะไม่ได้รับการเยียวยาจากภาครัฐ ในความเป็นจริงคนที่ประสบเหตุภัยจากช้างป่าเข้ามาทำร้าย แล้วหนีได้ทันแต่บาดเจ็บจากการเอาชีวิตรอด ควรได้รับความคุ้มครองการรักษาพยาบาลจากภาครัฐด้วย

2.2.3 หากการบาดเจ็บนำไปสู่การกลายเป็นผู้พิการโดยช้างป่า ซึ่งผู้ประสบเหตุมิได้กระทำการโดยประมาทด้วยตนเอง จนนำไปสู่สภาวะความไม่สมบูรณ์ทางร่างกายจนอาจไม่สามารถประกอบอาชีพ เพื่อเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้ (บางรายหากเป็นหัวหน้าครอบครัว จะกระทบต่อความรับผิดชอบของครอบครัวเป็นอย่างมาก) การเยียวยา 13,300 บาท ถือว่าน้อยเกินไป โดยผู้ตอบแบบสอบถามบางรายเสนอให้มีการเยียวยาตลอดชีวิตไม่ว่าจะเป็นเฉพาะตัวผู้ประสบเหตุ หรือทั้งครอบครัวก็ตาม ผลการสัมภาษณ์แสดงในตารางที่ 4 ลำดับที่ 2

2.3 กรณีความเสียหายทางการเกษตร พบว่า ตามระเบียบกระทรวงการคลังหากผู้ประสบสาธารณภัยพื้นที่ทางการเกษตรได้รับความเสียหายโดยสิ้นเชิง ทั้งพื้นที่นา พื้นที่ไร่ และพื้นที่สวน ซึ่งต้องขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรไว้แล้วจะได้รับการเยียวยา คือ กรณีพื้นที่นาข้าว ได้รับการเยียวยาไร่ละ 1,113 บาท กรณี

พื้นที่เพาะปลูกพืชไร่ ได้รับการเยียวยาไร่ละ 1,148 บาท และกรณีพื้นที่เพาะปลูกพืชสวน ได้รับการเยียวยาไร่ละ 1,690 บาท โดยแต่ละรายจะได้รับการเยียวยาครั้งละไม่เกิน 30 ไร่ ผลการสำรวจความคิดเห็นให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า

2.3.1 หากพิจารณาความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงอย่างเช่น กรณีสวนทุเรียน ใน 1 ต้น สามารถสร้างรายได้ให้แก่ชาวสวนเป็นหลักหมื่นบาท (ขึ้นกับพันธุ์ และผลผลิตแต่ละต้น) ใน 1 ไร่ มีการปลูกในจำนวน 25 – 30 ต้น ความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงจึงมีมูลค่านับแสน แต่การเยียวยาความเสียหายกลับได้เพียงไร่ละ 1,690 บาท ซึ่งไม่พอมั้แต่จะซื้อกิ่งพันธุ์ใหม่มาปลูก จึงอยากให้ภาครัฐประเมินและจ่ายค่าเสียหายตามความเป็นจริงมากกว่า

2.3.2 ในการที่ช้างป่าเข้ามากินและทำลายผลผลิตทางการเกษตร ส่วนใหญ่สร้างความเสียหายเพียงบางส่วน เช่น กิ่งหัก ต้นล้ม 1-2 ต้น หรือต้นไม้เอนแต่ไม่ล้ม เป็นต้น ซึ่งเงื่อนไขความเสียหายไม่เกิดขึ้นอย่างสิ้นเชิง จะไม่สามารถเรียกร้องเงินเยียวยาได้ จึงอยากให้มีการปรับแก้กฎระเบียบการเยียวยาเสียใหม่ให้ครอบคลุมและสะท้อนสถานการณ์ความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง

2.3.3 กรณีการขอความช่วยเหลือเยียวยาด้านพืชผลทางการเกษตรที่เสียหาย แล้วเกษตรกรต้องขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรก่อนแล้วนั้น พบว่า ในหลายกรณีเกษตรกรมีได้มีที่ดินเป็นของตนเอง (เช่นนายทุน / พื้นที่พิพาทที่ดินป่าอุทยาน อยู่ระหว่างพิสูจน์เอกสารสิทธิกับกรมที่ดิน ฯลฯ) จึงไม่สามารถนำพื้นที่ทางการเกษตรไปขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรได้ นำไปสู่การไม่สามารถขอรับความช่วยเหลือเยียวยาได้ จึงอยากขอให้มีการปรับแก้กฎระเบียบเพิ่มเติม ด้วยเกษตรกรในกลุ่มนี้เป็นผู้มีรายได้น้อย หากเกิดภัยต่างๆ ขึ้น การเยียวยาจากภาครัฐจะมีส่วนช่วยเหลือได้มาก

2.3.4 กรณีมีผู้ตอบแบบสอบถามแล้วพึงพอใจ (เกษตรกรชาวนา) ให้ความเห็นเพิ่มเติมที่ว่าพอใจ แต่ขอให้จ่ายจริง และรวดเร็ว อยากให้ลดขั้นตอนการขอรับการเยียวยารวดเร็วยิ่งขึ้น ผลการสัมภาษณ์แสดงในตารางที่ 4 ลำดับที่ 3

2.4 กรณีความเสียหายต่อบ้านเรือน /ทรัพย์สิน พบว่า ตามระเบียบกระทรวงการคลังหากผู้ประสบสาธารณภัยหากความเสียหายเกิดขึ้นกับบ้านพักอาศัย โดยพิสูจน์ทราบชัดเจนถึงสาเหตุแห่งความเสียหายแล้ว ให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเยียวยาความเสียหายต่อบ้านพักอาศัย ไร่ละไม่เกิน 49,500 บาท ผลการสำรวจความคิดเห็นให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า

2.4.1 ความเสียหายที่เกิดจากช้างป่าเข้ามาในพื้นที่พักอาศัยในแต่ละครั้ง สร้างความเสียหายมาก/น้อยไม่เท่ากัน อยากให้บริบทการช่วยเหลือเยียวยาเป็นค่าซ่อมแซมให้เบิกจ่ายตามความเสียหายจริงดีกว่าการตั้งเพดานการให้ความช่วยเหลือเยียวยาแบบนี้ ผลการสัมภาษณ์แสดงในตารางที่ 4 ลำดับที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการสำรวจความพึงพอใจกรณีการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบภัยจากช้างป่า

ลำดับที่	ผลกระทบ	ผลความพึงพอใจ	หมายเหตุ
1	กรณีเสียชีวิต	น้อยเกินไป : 16 ราย	-ไม่แสดงความคิดเห็น 8 ราย
2	กรณีบาดเจ็บ	น้อยเกินไป : 12 ราย	-ไม่แสดงความคิดเห็น 8 ราย -ให้เยียวยาตลอดชีวิต 2 ราย
3	กรณีความเสียหายทางการเกษตร	น้อยเกินไป : 14 ราย พอใจ : 1 ราย	-ไม่แสดงความคิดเห็น 9 ราย
4	กรณีเสียหายบ้านเรือน /ทรัพย์สิน	น้อยเกินไป : 4 ราย พอใจ : 3 ราย	-ไม่แสดงความคิดเห็น 12 ราย -ให้เยียวยาตามจริง 5 ราย

สรุป

1. สรุปเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ผู้ได้รับผลกระทบภัยจากช้างป่าในพื้นที่หมู่ที่ 1, 4 และ 6 ของตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรดั้งเดิม (สืบทอดจากรุ่นพ่อรุ่นแม่) อยู่ที่ร้อยละ 54.20 เป็นเจ้าของที่ดินตนเอง คิดเป็นร้อยละ 66.70 ซึ่งมีอายุในช่วง 51-60 ปี กว่ร้อยละ 41.70 ซึ่งมีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 9,001-15,000 บาท ที่ร้อยละ 41.70 โดยส่วนใหญ่รายได้ครัวเรือนจะมาจากแหล่งเดียวทางการเกษตรถึงร้อยละ 70.8 ในจำนวนนี้เป็นผู้ปลูกยางพาราเสียส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 54.20 ในจำนวนดังกล่าว ร้อยละ 62.50 เคยเป็นผู้ประสบเหตุจากช้างป่า ความเสียหายที่ได้รับเป็นพืชผลทางการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 54.20

2. สรุปการวิเคราะห์เพื่อตอบสนองมติฐาน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้ความช่วยเหลือ และเยียวยาของภาครัฐ ต่อการได้รับผลกระทบภัยจากช้างป่าใน 4 ประเด็นหลัก ด้านการช่วยเหลือ อันประกอบไปด้วย กรณีการเสียชีวิต ที่จะได้รับค่าจัดการศพ, ค่ารักษาพยาบาลกรณีบาดเจ็บสาหัส, การบาดเจ็บนำไปสู่การเป็นผู้พิการ และกรณีความเสียหายทางการเกษตร พบว่า แนวทางการให้ความช่วยเหลือไม่สะท้อนความเป็นจริง ต่อความสูญเสียที่ประชาชนได้รับ และต้องการเรียกร้องความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากภาครัฐทั้งยังควรมีการปรับแก้เงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เช่น บาดเจ็บแต่ไม่นอนโรงพยาบาล ก็ควรได้รับความช่วยเหลือด้วยเช่นกัน หรือกรณีเกษตรกรที่ไม่ได้ทำกินบนที่ดินที่มีโฉนด ซึ่งไม่อาจขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรได้ ก็ควรได้รับการเยียวยาด้วย เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายเช่นกัน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาด้านการสำรวจความพึงพอใจในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่าในพื้นที่ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการปรับปรุงนโยบาย และข้อกฎหมายการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้มีความสอดคล้องกับมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง

มากกว่าระเบียบปัจจุบันที่บังคับใช้อยู่ที่กระทรวงการคลังกำหนด และประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการให้มีการ
ศึกษาวิจัยวิธีการแก้ปัญหาช้างป่าลงมายังพื้นที่ชุมชนอย่างยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำแหล่งอาหารและน้ำที่
เพียงพอต่อการใช้ชีวิตของช้างป่าในเขตพื้นที่อุทยาน หรือการสร้างระบบการป้องกันช้างป่าเข้ามาในชุมชนใน
รูปแบบสิ่งถาวรที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันได้จริง ไม่ใช่แค่วัว หรือคั่นกันช้างที่ใช้งานไม่ได้จริงในปัจจุบัน

References (เอกสารอ้างอิง)

- กิติมา ปรีดีดีลิก. (2524). ทฤษฎีบริหารองค์กร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒประสานมิตร.
- จักรพันธ์ ศรีคุ้ม (2550). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการให้บริการ ของสำนักทดสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- จรูญ น้อยบัวทิพย์.(2540). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการฝ่ายปกครอง ศึกษา เฉพาะกรณีอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี.ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขา พัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒน บริหารศาสตร์.
- แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดระยอง พ.ศ. 2558 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563) : สำนักงาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดระยอง.
- แผนเผชิญเหตุภัยจากช้างป่าจังหวัดระยอง พ.ศ. 2563: สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดระยอง.
- พิทักษ์ ตรุษทิม. (2538). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของ กรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานเขตยานนาวา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ให้ไว้ ณ วันที่ 28 สิงหาคม 2550
- ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2563 : กระทรวงการคลัง.
- วันวิสาข์ อยู่เปี่ยม (2552). ความพึงพอใจของนิสิตที่ใช้บริการโรงอาหารภายในมหาวิทยาลัยบูรพา : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ. (2554). การวัดความพึงพอใจของลูกค้าเพื่อประเมินประสิทธิผลของธนาคาร รัฐวิสาหกิจในประเทศไทย, สาขาวิชาการจัดการ,บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- สุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ. (2561). อิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อความจงรักภักดีในการเลือกใช้ บริการสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ในเขตกรุงเทพมหานคร,มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร, 2556 : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.